

Outi Alanko-Kahiluoto vihr ym.

Kirjallinen kysymys yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnista lainsäädännön laadun kehittämisessä

Eduskunnan puhemiehelle

Valtioneuvoston kanslian yhteyteen on pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman mukaisesti määrää perustaa itsenäinen ja riippumaton lainsäädännön arviointineuvosto. Tarkoituksena on kehittää lainvalmistelun laatua ja erityisesti parantaa lainsäädännön vaikutusten arviointia. Tämä on tervetullutta, sillä monista lainvalmistelun laadusta tehdyistä selvityksistä ilmenee, että vaikutusten arvioinnit ovat usein ontuvia.

Hallituksen kärkihankkeita koskevassa toimintasuunnitelmassa linjataan vaikutusarviointielimen toiminnan painopisteeksi erityisesti taloudellisten vaikutusten arviointi ml. vaikutukset ihmisten ja yritysten toimintaan (hallinnollinen taakka) sekä vaikutukset kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin. Lisäksi ehdotetaan, että neuvosto voisi tehdä aloitteita lainvalmistelun laadun, erityisesti vaikutusten arviointien laadun ja arviointitoiminnan, parantamiseksi.

On vaarana että arviointineuvosto omalta osaltaan vinouttaa entisestään arviointia taloudellisten vaikutusten arvioinnin suuntaan sen keskittyessä juuri taloudellisiin vaikutuksiin ja yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnit ilmenevät pintapuolisina. Kuitenkin tällä hallituskaudella erityisesti lainsäädännön yhteiskunnallisten vaikutusten arviot, kuten vaikutukset köyhyyteen, eriarvoisuuteen, sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja eri väestöryhmien asemaan, ovat osoittautuneet usein puutteellisiksi. On myös muistettava, että yhteiskunnalliset vaikutukset saattavat muodostua hyvinkin taloudellisiksi, esimerkiksi nuorten syrjäytymisestä aiheutuvien yhteiskunnallisten kustannusten kautta (esim. menetetty työpanos, hoitokulut, mahdollisesta rikollisuudesta aiheutuvat kulut). Onkin tärkeää varmistaa, että yksikkö tulee toiminnassaan huomioimaan myös yhteiskunnalliset vaikutukset, koska kyseiset vaikutukset voivat olla yhteiskunnassa hyvinkin merkittäviä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavoin hallitus aikoo ottaa arviointineuvoston työssä huomioon lainsäädännön yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnin, kuten vaikutukset köyhyyteen, eriarvoisuuteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon,

millaista asiantuntemusta näissä kysymyksissä tullaan arviointineuvoston työssä hyödyntämään ja

Kirjallinen kysymys KK 374/2015 vp

mihin muihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä yhteiskunnallisten vaikutusten paremmaksi huomioimiseksi lainsäädännön laadun kehittämistyössään?

Helsingissä 17.12.2015

Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Ville Niinistö vihr
Jyrki Kasvi vihr
Johanna Karimäki vihr
Satu Hassi vihr
Emma Kari vihr
Jani Toivola vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr
Pekka Haavisto vihr
Touko Aalto vihr
Krista Mikkonen vihr
Heli Järvinen vihr